

مقایسه میزان رضایتمندی از زندگی مشترک بین دانشجویانی که ازدواج دانشجویی داشته اند با دانشجویانی که ازدواج غیر دانشجویی داشته اند

دکتر بهرام علی قنبری^۱

مهدی صالح زاده^۲

تاریخ وصول: ۸۶/۴/۱۵

تاریخ پذیرش: ۸۷/۳/۱۲

چکیده:

این پژوهش، با هدف بررسی و مقایسه میزان رضایتمندی از زندگی مشترک بین دانشجویانی که ازدواج دانشجویی داشته اند با دانشجویانی که ازدواج غیر دانشجویی داشته اند، انجام شده است. کلیه دانشجویان متأهل در حال تحصیل دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان جامعه آماری در این پژوهش مورد نظر قرار گرفته اند. در این پژوهش ۱۰۷ نفر دانشجوی متأهل اعم از زن و مرد بر اساس نمونه گیری در دسترس انتخاب شده اند. ضمن آنکه روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است و ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه رضایتمندی زناشویی (MSI) بوده است که اعتبار آن ۷۷/۴۷ توسط صالحی (۱۳۷۰) گزارش شده است. در این تحقیق چهار مقوله جاذبه، تفاهم، طرز تلقی و سرمایه گذاری در زوجین مورد بررسی قرار گرفته است. داده های پژوهش هم در آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که بین دو گروه در پاسخگویی به دو مقوله جاذبه و سرمایه گذاری تفاوتی به چشم نمی خورد در حالیکه در ارتباط با دو مقوله تفاهم و طرز تلقی، سطح تفاوت بین دو گروه معنا دار می باشد و رضایتمندی کلی متاثر از این دو مقوله است. از دیگر نتایج آنکه بین

۱- عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

۲- کارشناس روانشناسی

رضایتمندی زناشویی دانشجویانی که ازدواج دانشجویی داشته اند با گروهی که ازدواج غیر دانشجویی داشته اند تفاوت معناداری وجود دارد و مرد و زنانی که ازدواج دانشجویی داشته اند میزان رضایتمندی زناشویی بیشتری را گزارش کرده اند.

واژگان کلیدی: دانشجوی، ازدواج، رضایتمندی زناشویی.

مقدمه

خانواده این واحد به ظاهر کوچک اجتماعی از ارکان عمده و از نهادهای اصلی هر جامعه به شمار می‌رود. در واقع خانواده را باید کانون اصلی سنن و رسوم و ارزشهای والا و مورد احترام، شالوده مستحکم مناسبات پایدار اجتماعی و روابط خویشاوندی، مبداء بروز و ظهور عواطف انسانی و مهد پرورش فکر و اندیشه و اخلاق و تعالی روح انسانی به حساب آورد (خلخالی ۱۳۶۸).

مسائل موجود در ازدواج و زندگی افرادی با تحصیلات بالا و دوره دیده در مراکز عالی با مسائل موجود در زندگی افرادی که این دوره را ندیده و یا درک نکرده‌اند متفاوت است. با توجه به حساسیت این موضوع و اثرش بر استحکام و تداوم خانواده، نیاز به پژوهش در این باب بیشتر به چشم می‌خورد.

با در نظر گرفتن شرایط و مسائل خاص ازدواج و بالاخص ازدواج دانشجویی و با توجه به نقش فعال دانشجوی در آن، پژوهشگران بر آن شدند تا مقایسه‌ای میان زوج‌هایی که یکی از طرفین دانشجوی هستند با زوج‌هایی که هر دو دانشجوی هستند را ترتیب دهند و اثرات این متغیر را بر روند زندگی و رضایت زناشویی بیابند.

در واقع مساله اصلی مورد پژوهش، مقایسه میزان رضایتمندی از زندگی مشترک بین دانشجویانی که ازدواج دانشجویی داشته‌اند با دانشجویانی که ازدواج غیر دانشجویی داشته‌اند می‌باشد.

از لحاظ اهمیت و ضرورت تحقیق در این باب، همین بس که خانواده اساس و پایه اجتماع را تشکیل می‌دهد و در واقع بسیار بزرگ و با عظمت می‌باشد (بابازاده، ۱۳۷۰).

اگر فرهنگ و آگاهی و تعهد در خانواده‌ها مطلوب و ثمربخش باشد قهراً در اجتماعات بزرگ شهری و کشوری نیز گام‌های مثبت به سوی کمال و موفقیت برداشته خواهد شد. زیرا جوامع بزرگ بشری از همان خانواده‌های کوچک تشکیل گردیده و نسبت مستقیم با یکدیگر دارند. (همان منبع) علاوه بر اینها اگر در بلاها و مصیبت‌های عمومی که امروزه جهان انسانیت را فرا گرفته و اعمال و تلاش‌های او را که به منظور رسیدن به آسایش و سعادت زندگی انجام می‌شود بی‌نتیجه کرده و انسانیت را به سقوط و انهدام تهدید می‌کند بررسی دقیق کنیم خواهیم دید که شرایط زوجیت و تربیت اولاد نامطلوب است.

در دنیای امروز با رشد سطح تحصیلات و افزایش ورود افراد بسه دانشگاه‌ها در بین دانشجویان شاهد ازدواج‌های دانشجویی هستیم که با توجه به تفاوت محیط دانشگاه از دیگر محیط‌های اجتماع و البته تاثیر مستقیم این محیط بر نگرشها - باورها - افکار و ایده‌ها - عواطف و خط مشی افراد و زندگی، ضرورت اینکه میزان رضایتمندی از زندگی زناشویی را بین زوج‌هایی که در دانشگاه با عنوان ازدواج دانشجویی زندگی مشترک خود را آغاز می‌کنند با زوج‌هایی که یکی از طرفین دانشجو هستند بیشتر به چشم می‌خورد. به خصوص آنکه در تحقیقاتی که تاکنون انجام گرفته است تاکید بر اهمیت این عامل (دانشجو بودن زوجین) بر زندگی مشترک افراد بسیار کم است.

در واقع هدف از این پژوهش بررسی سطح رضایتمندی زناشویی زوجین جوان است. تعاریف گوناگونی هم تاکنون از رضایتمندی زناشویی، ازدواج، دانشجو، ازدواج دانشجویی تاکنون صورت گرفته است.

رضایتمندی زناشویی بیانگر میزان ارضاء تمایلات و نیازهای اساسی انسان‌ها می‌باشد و از این طریق است که مفهوم رضایتمندی با نیاز مرتبط می‌گردد. (سلیمانی درچه، ۱۳۷۴)
ازدواج را می‌توان یک قرارداد اجتماعی مبنی بر توافق و سازش بین زن و مرد برای دوام جامعه دانست که بر اساس قانون^۹ و شرع انجام می‌پذیرد. (محمدحسین فرجاد، ۱۳۸۰)

به عبارتی ازدواج اتحاد داوطلبانه یک زن و مرد برای تمام عمر است. (پور افکاری ۱۳۷۳)

دانشجو فردی است که در یکی از دانشگاه‌های سراسر ایران مشغول به تحصیل باشد. شروع زندگی مشترک با کلیه شرایط ازدواج بین دو نفر مرد و زن هر دو به عنوان دانشجو شناخته می‌شوند را ازدواج دانشجویی گویند.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- بین رضایتمندی زناشویی دانشجویان پسری که ازدواج درون دانشگاهی داشته‌اند با دانشجویان پسری که ازدواج برون دانشگاهی داشته‌اند تفاوت معنادار وجود دارد.
  - ۲- بین رضایتمندی زناشویی دانشجویان دختری که ازدواج درون دانشگاهی داشته‌اند با دانشجویان دختری که ازدواج برون دانشگاهی داشته‌اند تفاوت معنادار وجود دارد.
- مطالعات و تحقیقات نشان داده است که روابط صمیمانه با یک شریک سهم مهمی در سلامتی هیجانی و جسمانی فرد دارد. افرادی که کسانی را برای انتقال اندیشه‌ها و احساسات دارند شادتر و تندرست‌تر از افرادی هستند که چنین کسانی را ندارند (تراو پسمان و هت فیلر، ۱۹۸۱).
- نتایج حاصل از یک بررسی نشان داد که رضایتمندی مردان در زندگی زناشویی به میزان خودشکوفایی و همدلی آنان بستگی دارد اما برای زنان چنین رابطه‌ای بدست نیامد.
- تحقیقات صورت گرفته بیانگر این مطلب است که به اعتماد عامه سازگاری جنسی مهمترین عامل امنیت در ازدواج نیست و بیشتر مردم معمولاً تماس جنسی را بعنوان یک موهبت طبیعی و فقط به منظور تولید مثل می‌نگرند.
- لبروکیش وانیک در پژوهشی نشان داد که زنان در ازدواج بیشتر به دنبال ستایش‌های مطلق و مبهم مردانند و بیشتر می‌خواهند مردان به خواست آنان توجه کنند و این امر از میل به لذات جنسی بیشتر است.

نتایج یک پژوهش در میان زوج‌های آمریکایی، مکزیکی، انگلیسی نشان داد که خشنودی زناشویی با تمایل جنسی همبستگی دارد. در میان هر سه گروه رضایتمندی ازدواج و رابطه زناشویی بهترین پیش‌بینی کننده برای میزان گرایش و تمایل جنسی بود. در تحقیقی که در نیواورلئان آمریکا در مورد خودکشی زنان صورت گرفت، ویژگی مهم عده زیادی از زنانی که دست به خودکشی زده‌اند این است که پس از برقراری ارتباط با مردان و بچه‌دار شدن نتوانسته‌اند همسری برای خود حفظ کنند (احمدی، ۱۳۷۳).

در مطالعات استیل و یانگ (۱۹۹۶)، ریوفی و راسبلت (۱۹۸۴) و الیس (۱۹۹۲) مشخص شد که میزان تفکرات غیر منطقی زوجین با سطح رضایتمندی زناشویی آنها رابطه معکوس دارد.

تحقیقی دیگر اذعان کرده است دانشجویان زن عمدتاً تمایل به ارزش‌های پیشرفت و نوع دوستی دارند و دانشجویان مرد به پیشرفت و استقلال و فعالیت جنسی تمایل داشته‌اند. پژوهشی دیگر نشان داد که متغیر رضایتمندی زناشویی با مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان ارتباط معنی داری دارد. اما رضایتمندی زناشویی بالا رابطه‌ای غیر مستقیم و رضایتمندی زناشویی پایین رابطه مستقیم را نشان داد.

این یافته‌ها با پژوهش‌های کاترو گاتمن (۱۹۹۳) و رید (۱۹۹۰) همخوانی دارد. در پژوهشی توصیفی بر روی ۳۴۷ زوج آزمودنی در تهران، تفاوت معناداری بین میزان بخشودگی آزمودنی‌هایی با تحصیلات دانشگاهی و بدون آن دیده شد. همسران دارای تحصیلات دانشگاهی میزان بخشودگی بیشتری نسبت به زوج‌های بدون تحصیلات دانشگاهی گزارش کردند.

استوارت هم ملاحظه کرده است که میان پرورش و آموزش فرد و آنچه از او انتظار می‌رود نوعی تناسب منطقی وجود دارد (ساروخانی ۱۳۸۱) همچنین تولستدت و استاکس (۱۹۸۳) طی تحقیقی نشان دادند که نزدیکی عاطفی، کلامی و جسمانی می‌تواند تا حدود زیادی شاخص رضایتمندی بوده و همچنین رفتارهای تعیین کننده بالقوه برای طلاق را پیش‌بینی کنند (مهدویان، ۱۳۷۶).

گفتنی است رضایتمندی زناشویی حتی بیشتر از وجود بچه‌ها و مسائل مربوط به آنها در پیش‌بینی طلاق نقش ایفا می‌کند (دوین و فرورهند، ۱۹۹۶).

رویکرد منطقی هیجانی الیس معتقد است رضایتمندی زناشویی حاصل مبادله رفتارهای پاداش‌بخش است (الیس، ۱۹۹۴).

در تحقیقاتی که رابطه بین سلامت روانی و رضایتمندی زناشویی مورد بررسی بوده است نتایج نشان داده است که بین رضایت از زندگی زناشویی و سلامت روانی رابطه وجود دارد (مهدویان، ۱۳۷۶).

اگر چه تاکنون پژوهشهای متعددی در باب ازدواج و رابطه‌اش با سطح تحصیلات صورت گرفته است و نتایج آنها همپوشی زیادی با هم دارند لیکن تحقیق کمتری در باب مقایسه رضایتمندی از زندگی مشترک بین دانشجویانی که با دانشجو ازدواج کرده‌اند و دانشجویانی که با غیر دانشجو ازدواج کرده‌اند صورت پذیرفته است.

روش

در تحقیق حاضر، روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر، کلیه دانشجویان متأهل در حال تحصیل دانشگاه فردوسی مشهد لحاظ شده‌اند.

نمونه پژوهش شامل ۱۰۷ آزمودنی است که ۴۲ نفر مرد و ۶۵ نفر زن بودند و انتخاب نمونه با روش نمونه‌گیری هدفمند در دسترس انجام شده است.

شایان ذکر است که محدوده سنی آزمودنی‌ها اعم از زن و مرد بین ۲۰ تا ۳۲ سال و طول مدت زندگی زناشویی آنها بین ۱ تا ۵ سال می‌باشد. ضمن آنکه از پرسشنامه رضایتمندی زناشویی (MSI) در این پژوهش به منظور جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است.

اعتبار این پرسشنامه ۷۷/۴۷ است که توسط صالحی (۱۳۷۸) گزارش شده است که برای اعتباریابی آن از کرانباخ همسانی هم دورنی استفاده شده است.

ضمن آنکه برای اندازه گیری میزان روایی پرسشنامه از برنامه SPSS استفاده شده است. در سنجش روایی نیز از روش همسانی درونی و از مجموعه روایی سازه‌ها بهره گیری صورت گرفته است که نشان می‌دهد بین مقولات همبستگی وجود دارد یعنی با توجه به روش همسانی درونی، بین خرده آزمونها همبستگی است و بین نمره کل آزمون با نمره هر مقوله همبستگی معناداری وجود دارد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از ضریب همبستگی پیرسون، آزمون t گروه‌های مستقل و تحلیل واریانس استفاده شد. ضمن آنکه برای انجام تجزیه و تحلیل آماری داده‌های بدست آمده از اجرای پرسشنامه رضایتمندی زناشویی، از روش آماری همبستگی (T - Test) و برنامه SPSS تحت Windows استفاده شده است.

نتایج

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روشهای آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. این تحقیق ملاکهای رضایتمندی را با مقوله‌های جاذبه، تفاهم، طرز تلقی و سرمایه گذاری می‌سنجد که میزان هر یک از آنها برای کلیه گروه آزمودنیها به شرح زیر است:

جدول شماره ۱

درجه معناداری جدول	درجه آزادی	نمره t	نمره f	خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد		
۳/۲۰	۱۰۵	-۱/۲۷	۷/۲۴	۰/۶۵	۳/۸۸	۳۴/۶۲	۳۵	تحصیل نکرده	جاذبه
				۰/۳۳	۲/۸۴	۳۵/۴۷	۷۲	تحصیل کرده	
۰۰	۱۰۵	-۳/۶۷	۰/۱۴	۰/۶۹	۴/۱۰	۳۱/۸۰	۳۵	تحصیل نکرده	تفاهم
				۰/۴۹	۴/۱۸	۳۴/۹۴	۷۲	تحصیل کرده	

۰/۰۰۴	۱۰۵	-۲/۹۷	۰/۱۶	۰/۵۹	۳/۳۵	۳۳	۳۵	تحصیل نکرده	طرز تلقی
				۰/۴۰	۳/۴۰	۳۵/۱۱	۷۲	تحصیل کرده	
۰/۳۰	۱۰۵	۱/۰۴	۰/۷۷	٪۶۸	۴/۰۴	۲۵/۹۷	۳۵	تحصیل نکرده	سرمایه گذاری
				۰/۴۴	۳/۷۹	۲۵/۱۳	۷۲	تحصیل کرده	

با توجه به جدول شماره ۱ در مورد مقوله جاذبه بین آزمودنیهای تحصیل کرده و تحصیل نکرده تفاوت معناداری وجود ندارد. ($0/20 > 0/05$) در تفاهم بین دو گروه تحصیل کرده و تحصیل نکرده تفاوت معنادار است که در واقع بالاترین سطح تفاوت می باشد. ($0/555 < 0/05$) در مورد مقوله طرز تلقی هم تفاوت معنی داری بین دو گروه وجود دارد. ($0/004 < 0/050$) ضمن آنکه در سرمایه گذاری بین دو گروه تفاوت معناداری به چشم نمی خورد. ($0/3 > 0/50$) اگر بخواهیم این مقوله ها را به تفکیک در مورد دانشجویان پسر و دختر مورد بررسی قرار دهیم به شرح زیر می باشد:

جدول شماره ۲: دانشجویان پسر

درجه معناداری جدول	درجه آزادی	نمره t	نمره f	خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد		
۰/۳۲	۴۰	-۰/۹	۲/۶۳	۰/۸۵	۳/۷۱	۳۴/۸۴	۱۹	تحصیل نکرده	جاذبه
				۰/۵۶	۲/۷۰	۳۵/۸۲	۲۳	تحصیل کرده	
۰/۰۲	۴۰	۲/۲۶	۰/۸۲	۰/۸۳	۳/۶۲	۳۳	۱۹	تحصیل نکرده	تفاهم
				۱/۰۱	۴/۸۴	۳۶/۰۴	۲۳	تحصیل کرده	

طرز تلقی	تحصیل نکرده	۱۹	۳۲/۵۲	۳/۷۴	۰/۸۵	۰/۱۴	۲/۸۲	۴۰	۰/۰۰
	تحصیل کرده	۲۳	۳۵/۵۶	۳/۲۱	۰/۶۷				
سرمایه گذاری	تحصیل نکرده	۱۹	۲۵/۷۳	۴/۱۸	۰/۹۶	۰/۱۰	۰/۶۶	۴۰	۰/۵۱
	تحصیل کرده	۲۳	۲۴/۸۶	۴/۲۵	۰/۸۸				

همانگونه که جدول فوق نشان می دهد در مورد مقوله جاذبه ، بین دانشجویان پسری که همسر دانشجو دارند با آنهایی که با غیر دانشجو ازدواج کرده اند تفاوت معناداری وجود ندارد. ($0/05 > 0/327$) در مقوله تفاهم بین دو گروه تفاوت معناداری به چشم می خورد که سطح بالای تفاهم در گروه تحصیل کرده را می رساند. ($0/05 < 0/029$) در مقوله طرز تلقی هم بین دو گروه تفاوت معنادار است و سطح بالایی از طرز تلقی گروه تحصیل کرده دیده می شود. ($0/05 < 0/07$) گفتنی که در مقوله سرمایه گذاری بین دو گروه تفاوت معناداری وجود ندارد. ($0/50 > 0/512$)

جدول شماره ۳: دانشجویان دختر

درجه معناداری جدول	درجه آزادی	نمره t	نمره f	خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد		
۰/۳	۶۳	-۰/۹	۶/۰۳	۱/۰۴	۴/۱۷	۳۴/۳	۱۶	تحصیل نکرده	جاذبه
								تحصیل کرده	۴۹
۰۰	۶۳	-۳/۶	۰/۹	۱/۰۷	۴/۲۸	۳۰/۳۷	۱۶	تحصیل نکرده	تفاهم
								تحصیل کرده	۴۹

۰/۱	۶۳	-۱/۳	۰۰	۰/۸۲	۳/۳۰	۳۳/۵۶	۱۶	تحصیل نکرده	طرز تلقی
				۰/۳۲	۲/۸۰	۳۴/۸۹	۴۹	تحصیل کرده	
۰/۳	۶۳	-۰/۹	۰۰	۰/۹۹	۳/۹۷	۲۶/۲۵	۱۶	تحصیل نکرده	سرمایه گذاری
				۰/۵۱	۳/۶	۲۵/۲۶	۴۹	تحصیل کرده	

با توجه به جدول شماره ۳ در مقوله جاذبه بین دانشجویان دختری که دارای همسر دانشجوی هستند و آنهایی که با غیردانشجو ازدواج کرده‌اند تفاوت معنی داری وجود ندارد ($۰/۳۲ > ۰/۰۵$).

ولی در مقوله تفاهم بین دو گروه تفاوت معنی داری به چشم می‌خورد و سطح بالای تفاهم در گروه تحصیل کرده دیده می‌شود. ($۰/۰۰۱ < ۰/۰۵$) در مورد مقوله طرز تلقی بین دانشجویان ذکر شده تفاوت معنی داری وجود ندارد. ($۰/۱۸۴ > ۰/۰۵$) و در باب مقوله سرمایه گذاری هم بین دو گروه تفاوت معناداری به چشم نمی‌خورد ($۰/۳۵۸ > ۰/۰۵$).

فرضیه کلی

بین رضایتمندی ۱۵ زناشویی دانشجویانی ازدواج دانشجویی داشته‌اند و دانشجویانی که ازدواج غیردانشجویی داشته‌اند تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول شماره ۴

درجه معناداری جدول	درجه آزادی	نمره t	نمره f	خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۰/۰۰۲	۱۰۵	-۱۳/۵	۱۶/۶	۱۷/۵	۳۹/۲	۱۲۵/۴	۳۵	تحصیل کرده
				۰/۸۷	۴۷/۶	۱۳۰/۶۶	۷۲	تحصیل نکرده

با توجه یافته‌های موجود در جدول و قسمت معنی داری جدول که عدد $0/002$ می‌باشد (از 5% کمتر است). بین گروه تحصیل کرده و گروه تحصیل نکرده تفاوت معناداری وجود دارد به گونه ای که افراد تحصیل کرده دارای میانگین بالاتری هستند. پس هر چه سطح تحصیلات افراد تناسب بیشتری با هم داشته باشند میزان رضایتمندی زناشویی کلی بیشتر می‌باشد.

فرضیه ۱

بین رضایتمندی دانشجویان پسری که با دانشجو ازدواج کرده‌اند و دانشجویان پسری که با غیر دانشجو ازدواج کرده‌اند تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۵

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد	نمره f	نمره t	درجه آزادی	درجه معناداری جدول
۱۹	۱۲۶/۱۰	۸/۶۵	۱/۹۸	۰/۰۳۰	-۲/۴۶	۴۰	۰/۰۱۸
۲۳	۱۳۲/۳۰	۷/۶۱	۱/۵۸				

با توجه یافته‌های آماری و درجه معنی داری جدول که $0/018$ می‌باشد (از $0/05$ کمتر است) بین گروه پسران دانشجویی که با دانشجو ازدواج کرده‌اند و دانشجویان پسری که با غیردانشجو ازدواج کرده‌اند تفاوت معنی داری به چشم خورد و این تفاوت معنادار با توجه به میانگین به دست آمده نشان می‌دهد که سطح رضایتمندی دانشجویان پسری که با دانشجو ازدواج کرده‌اند بالاتر است.

فرضیه ۲

بین رضایتمندی دانشجویان دختری که با دانشجو ازدواج کرده‌اند و دانشجویان دختری که با غیردانشجو ازدواج کرده‌اند تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۶

درجه معناداری جدول	درجه آزادی	نمره t	نمره f	خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۰/۰۲۶	۶۳	۲/۲۷	۴/۲۹	۲/۵۷	۱۰/۲۸	۱۲۴	۱۶	تحصیل کرده
				۱/۰۴	۷/۳۴	۱۲۹/۸۹	۴۹	تحصیل نکرده

با توجه به یافته‌های جدول فوق و درجه معنی داری که ۰/۰۲۶ می‌باشد بین گروه دختران دانشجو که با دانشجو ازدواج کرده‌اند و دانشجویان دختری که با غیر دانشجو ازدواج کرده‌اند تفاوت معناداری به چشم می‌خورد و با توجه به میانگین بدست آمده سطح رضایتمندی دانشجویان دختری که با دانشجو ازدواج کرده‌اند بالاتر می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بین رضایتمندی زوجین دانشجو و رضایتمندی زوجینی که یک نفر دانشجو است تفاوت معنی داری وجود دارد در نتیجه فرضیه اصلی تأیید شد. پژوهش حاضر چهار مقوله جاذبه، تفاهم، طرز تلقی و سرمایه گذاری را در زوجین بررسی کرد. نتایج حاکی از آن بود که در مورد مقوله جاذبه و سرمایه گذاری تفاوتی بین دو گروه وجود نداشت ولی در مورد تفاهم و طرز تلقی سطح تفاوت معنی دار بوده و رضایتمندی کلی متاثر از این دو مقوله می‌باشد.

همچنین این تحقیق نشان داد که رضایتمندی زنان شوی دانشجویان پسری که با دانشجو ازدواج کرده‌اند از دانشجویان پسری که با غیر دانشجو ازدواج کرده‌اند بیشتر است.

با توجه به شواهد و یافته‌های حاصل از پژوهش دانشجویان دختری ازدواج دانشجویی داشتند رضایتمندی زنان شوی بیشتری را از دانشجویان دختری که ازدواج غیر دانشجویی داشتند گزارش کردند. نتایج بدست آمده از این یافته‌ها با بسیاری از پژوهش‌های قبلی از

جمله برتالامنی (۱۹۶۸)، بیرجندی (۱۳۸۱)، شفایی (۱۳۷۸)، ملکی (۱۳۸۰)، رشید پور (۱۳۸۲) همخوانی دارد و با محدود پژوهشهایی همخوانی ندارد. با توجه به این که میزان رضایت زوجین از زندگی زناشویی ارتباط تنگاتنگی با شیوه نگرش آنها به زندگی مشترک و افکار و ذهنیت آنها دارد عدم همسطحی فکری و تفاهم بین زن و مرد خانواده را با یک رنجش درونی مواجه می‌نماید و آرامش فکری و درونی آنها را مختل می‌نماید. بدین گونه که طرفین به خصوص آنها یی که از تحصیلات پایین تری برخوردارند نمی‌توانند انتظار اجتماعی و فرهنگی همسر خود را برآورده نمایند و این مسئله تعامل بین زوجین را در تنگنا قرار می‌دهد. (ملکی، ۱۳۸۰) ضمن آنکه اختلاف بیش از اندازه سطح تحصیلات باعث می‌شود زن یا مردی که از سطح تحصیلات بالاتری نسبت به همسر خویش بهره‌مند است با گذشت زمان و بر اثر عدم سازگاری و هماهنگی، زوج خود دچار احساس حقارت می‌شود (همان منبع).

در واقع هدف از انجام این پژوهش مقایسه میزان رضایتمندی از زندگی مشترک بین دانشجویانی که با دانشجوی ازدواج کرده‌اند و دانشجویانی که با غیر دانشجوی ازدواج کرده‌اند بود که نتایج بدست آمده به خوبی با اهداف پژوهش ارتباط داشت.

ضمن آنکه یافته‌های پژوهشی به میزان بالایی معتبر و قابل تعمیم به کل دانشجویان در سطح کشور می‌باشد. شایان ذکر است که این پژوهش با محدودیتهای روبرو شده است از جمله آنکه اغلب دانشجویان متأهل به جهت گرفتاریهای خانوادگی و شغلی و کمبود وقت از اجرای پرسشنامه سر باز می‌زدند.

دیگر آنکه در مورد متناسب بودن رشته تحصیلی همسران و رابطه آن با رضایتمندی زناشویی بصورت (in line , on line) نه در ایران و نه در خارج صورت نگرفته است. بر اساس تحلیل‌های انجام شده، پیشنهادهای ذیل جهت کار بست یافته‌ها، می‌تواند مورد توجه واقع شود:

- مقایسه تفاوت نوع رضایتمندی زناشویی در مردان و زنان.
- بررسی نمره میزان رضایتمندی جنسی بر نمره کل رضایتمندی زناشویی.
- مقایسه نوع رضایتمندی زوجها در اوایل ازدواج و سالهای بعد از زندگی مشترک.

- مقایسه میزان رضایتمندی زناشویی در ازدواج‌های شهری و روستایی.
- بررسی اثر اشتغال همسران زن بر میزان رضایتمندی زناشویی.
- مقایسه میزان تفکرات غیر منطقی در زوج‌هایی با تحصیلات پایین و زوج‌های با تحصیلات بالا.

منابع

- اشتهاردی، محمد. (۱۳۷۷). ازدواج و شیوه همسر‌داری. انتشارات نبوی، تهران.
- بابازاده، علی‌اکبر. (۱۳۷۰). مسائل ازدواج و حقوق خانواده. انتشارات بدر، تهران.
- بیرشک، بهروز. (۱۳۷۰). آدم‌سازی در روانشناسی خانواده. ترجمه ویرجینیا یتیر. انتشارات رشد، تهران.
- ثناپی، باقری. (۱۳۷۹). مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج. انتشارات بعثت، تهران.
- خبوشانی، هادی. (۱۳۸۲). ازدواج موفق، انتشارات شهیدی پور، تهران.
- خلخال، کاظم. (۱۳۶۸). زناشویی راز خوشبختی. نشر محمد.
- سفیری، محمود. (۱۳۸۰). راز بقاء خانواده. انتشارات بشری، تهران.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۷). مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی خانواده، انتشارات سروش، تهران.
- عزیزی تهرانی، علیرضا (۱۳۷۶). ازدواج و خانواده در کلام خدا. انتشارات الهادی.
- ملکی، حسن (۱۳۸۰). مشاوره قبل از ازدواج با جوانان، انتشارات نیکان.
- مجله روانشناسی علمی - پژوهشی سال ۱۳۸۳
- مجله علمی پژوهشی روانشناسی - بهار ۱۳۸۴

- Ahlburg , D. Eileen , M . Richard , A (1981) . The out look for Higher Education:A cohort size Model of Enrollment of the college Age population . Review of public Data use , vol 9 . issu 3 . pages 211 – 217 .
- Dolbik ,T (2005).what college students think about problems of Marriage and having children.A.Russian social science Review. vol 46 . issu 5 . pages 40 – 51.

- Ford .Y,Domay.(1994).An exploration of perception of Alternative family stratures Among university students . Family Relations. Vol43 . issu 1. pages 68 – 73
- lenn .D (1998) .closed Hearts , closed Minds : The Text book story of Marriag . Vol35 . issu 3 . pages 68 – 79
- Kaufman,G.(2005).Gender Role Attituades and college students work and family Expectations . Gender Issue .Vol 22. issue 3. pages 58 – 71 .
- Knox , David , Gibson , Laurin , zusman , charles. (1997) . why college students and relation ships.college student journal .Vol31 . issu 4 . page 449.
- Knox,David , zusman , Marty E . Daniels , vivian w . (2002) College student Attitudes toward interreligious marriage. College student journal , vol3t,issu1,page84.
- Knox, David, zusman, marty, nienes, wandy,(1997).college student, homoga mouse preferences for a data and mate. collage student journal. vol31 .issu4.page 445.
- Larson,jeffry H.(1998) . the MARRIAY quiz:college students beliefs in selected myths about marriage . family Relations. Vol 37 . issu1 . page3
- Marano, Estroff . H. (1998). Marriag education : Not by the book . psychology today .vol31 . issue1.page18.
- Martin,D .(1984) . selected attitudes toward marriage and family life among college students.family relations. Vol33 . issu2 , pages293 – 298
- Mayers,M. Donna , I. (2003) . Getting it together: Effective strategies for university school partnerships.Voll 24. issu1. Pages108-114
- Mace,D Mace , v.(1981) . what is marriage beyond living together some reactions to cohabitation . family relations . vol30. Issu1 .page17.
- Obrien,M Baltk .(1995).college students cognitive and emotional reaction to simulated marital and family confliet. therapy , research.vol19. issut 6. pages 707-724.
- Sori,c. joseih , I. ray , E . dawn , M.(1996). The impact of marriage and family therapy graduate training programs on married students and their families . American journal of family therapy . vol24 .issu 3 .pages 259- 268.